

Nr 235.

Av herr **Ekman**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om åtgärder mot vanartigt levnadssätt (vanartslag).

Med anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 100 med förslag till »vanartslag» tillåter jag mig anföra följande.

Arbetet för omhändertagande och upprättande av lösdrivare och andra i vanartslagen avsedda hjälpbehövande blir för det mesta gagnlöst, om icke dessa vanartade efter omhändertagandet eller efter slutad vistelse å arbetsanstalt kunna beredas ett stadigvarande arbete i det fria samhället, vilket kan för dem förmedla en övergång till full självverksamhet för deras utkomst. Bristen på effektiva åtgärder i detta hänseende har varit den väsentliga orsaken till, att lösdrivarefrågan hittills visat sig vara ett så svårlöst socialt problem.

Inom den år 1910 av kyrkomötet och Kungl. Maj:t inrättade Svenska Kyrkans Diakoni-styrelse, vilken jag ända sedan dess inrättande tillhört, ha vi haft en ingående erfarenhet härav vid våra försök att finna medel för bispringande av ifrågavarande hjälpbehövande. Under flera år hade diakoni-styrelsen i sin tjänst en för ändamålet särskilt utbildad person, en diakon från Svenska kyrkans diakonanstalt å Sköndal; och genom hans i hög grad intresserade och energiska *personliga* insats vunnos resultat, som säkerligen eljest icke hade kunnat uppnås. Han reste på tåg och cykel eller efter häst från socken till socken för att skaffa arbete åt sina skyddslingar. I trakter, där man betraktade lösdrivare och frigivna fångar med misstro och ovilja, sökte han genom föredrag och samtal bereda bättre jordmän för räddningsarbetet. Genom prästerskapet och andra, som kunde antagas sitta inne med kännedom om de olika orterna, sökte han få reda på personer, som kunde befinnas vara lämpliga och villiga att antaga sig de hjälpbehövande; och genom personliga besök hos dessa arbetsgivare lyckades han övertala många att inlåta sig på ett försök. I det stora hela kan resultatet betecknas såsom mycket tillfredsställande, och många vilsekomna räddades åter åt samhället och ett hederligt liv.

Ett sådant *personligt lagt arbete* för räddande av samhällets olycksbarn är det *enda*, som effektivt hjälper. Utan en sådan *förmedlande länk* mellan de officiella organen och de enskilda arbetsgivarna — särskilt dem på landet, vilka för ifrågavarande ändamål äro de bäst lämpade — blir vanartslagen i ett myc-

ket väsentligt hänseende en lag på papperet utan verkligt gagn. Det är därför en plikt för staten att här stödjande gripa in. Det kan ske i någon mån så, att om för godkännande av arbetsanstalt uppställes det villkor, att vid anstalten skall vara anställt ett särskilt biträde att tillhandagå anstaltens styrelse samt de barnavårds- och skyddsnämnder, som det begära, med en sådan verksamhet för arbetsförmedling, som här ovan antytts, staten då åtager sig de reskostnader, som komma att bliva med uppdraget förenade.

Jag hemställer alltså,

att riksdagen ville för sin del besluta, att i den föreslagna vanartslagens 5 kap. måtte intagas en paragraf av innehåll, att vid varje arbetsanstalt skall vara anställt ett särskilt biträde, som har att tillhandagå såväl anstaltens styrelse som de barnavårds- och skyddsnämnder, vilka det begära, med anvisningar, råd och arbete för förmedling av överenskommelser om beredande av sysselsättning eller arbetsanställning åt hjälpbehövande, varom i sagda lag sägs; samt att ersättning till sådant biträde för resor i tjänsten skall gäldas av statsverket.

Alternativt hemställas, att vederbörande utskott ville föreslå den lagtext eller åtgärd, som erfordras för den i motionen uttryckta tankens förverkligande.

Stockholm den 15 mars 1931.

K. J. Ekman,
Jönköpings län.